

§ 26

Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriön asetusluonnoksesta koskien opiskelijaksi ottamisen perusteita ammatillisessa koulutuksessa

HEL 2018-012784 T 03 00 00

Päätös

Helsingin kaupunginhallitus antoi opetus- ja kulttuuriministeriölle seuraavan lausunnon:

Asetusluonnoksessa ehdotetaan, että koulutuksen järjestäjä voisi ns. SORA-aloilla jättää valitsematta koulutukseen hakijan, joka saa pääsy- tai soveltuvuuskokeesta 0 pistettä. SORA-aloilla tarkoitetaan sellaisia tutkintoja, joiden koulutukseen tai ammatissa toimimiseen sisältyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia.

Helsingin kaupunki suhtautuu myönteisesti asetusluonnoksen tavoitteeseen siitä, että soveltuvuus SORA-aloille arvioidaan mahdollisimman varhain ja alalle soveltumattomiksi arvioidut hakijat karsitaan jo ennen opiskelijaksi ottamista. Uudistuneessa ammatillisessa koulutuksessa työpaikalla järjestettävä koulutus on lisääntynyt ja on ensiarvoisen tärkeää, että asiakkaiden ja opiskelijoiden turvallisuus voidaan varmistaa.

Asetusluonnoksen muotoilu on kuitenkin sellainen, ettei se edistä siinänsä asianmukaista tavoitetta. Pääsykoe ja soveltuvuuskoe ovat kaksi eri asiaa. Hakijan valitsematta jättäminen siksi, ettei tämä saa pääsykokeesta yhtään pistettä, on varsin luonteavaa. Sen sijaan soveltuvuuden arvioiminen piste- tai numeroasteikolla on jo lähtökohtaisesti epätarkoituksenmukaista. Soveltuvuusarvion ainoa tarpeellinen tulos on se, soveltuuko hakija koulutukseen vai eikö sovellu.

Pääsy- tai soveltuvuuskokeisiin ei ole olemassa valtakunnallisia ja yhdenmukaisia menetelmiä, arviointikriteerejä tai vaatimuksia. Yhteisten mittarien puuttuessa koulutuksen järjestäjillä voi olla käytössä hyvin erilaisia ja eritasoisia soveltuvuuskokeita.

Asetusluonnoksessa ei oteta kantaa pääsy- tai soveltuvuuskokeiden järjestämiseen, vaan koulutuksen järjestäjät voivat jatkossakin itse päättää niiden menetelmistä, arviointikriteereistä ja järjestämisestä ylipäätään. Tämä asettaa hakijat valtakunnallisesti eriarvoiseen asemaan ja vesittää asetusluonnoksen tavoitteen alalle soveltumattomien karsimisesta jo hakuvaiheessa.

Jos soveltuvuuskokeita järjestetään, on ensiarvoisen tärkeää varmistua niiden luotettavuudesta. Soveltuvuuskokeiden tulee perustua selkeästi mitattaviin tosiasioihin ja tuottaa puolueettomasti arvioitavaa tietoa hakijoiden soveltuvuudesta. Nykyisellään tai esitetyn asetusmuutoksen jälkeenkään näin ei välttämättä ole.

Asetusluonnoksessa säädetään lisäksi koulutuksen järjestäjän selvitys- ja ohjausvelvoitteesta tilanteessa, jossa hakija jätetään pääsy- tai soveltuvuuskokeen perusteella valitsematta. Koulutuksen järjestäjän tulisi tällöin selvittää yhdessä hakijan kanssa tämän suoritettavaksi soveltuva tutkinto tai koulutus ja ohjata hakija hakeutumaan siihen.

Ohjausvelvoitetta voidaan sinänsä pitää perusteltuna valitsematta jääneen hakijan syrjäytymisriskin ehkäisemiseksi. Hakijoiden kannalta on ensiarvoisen tärkeää löytää itselleen sopiva opinto-ohjelma. Asetusluonnoksessa edellytetyt toimenpiteet ovat kuitenkin varsin laajoja ottaen huomioon, ettei valitsematta jääneen hakijan ja koulutuksen järjestäjän välillä ole asiakassuhdetta eikä koulutuksen järjestäjällä välttämättä ole mahdollisuutta edes tavoittaa hakijaa.

Perustelumuition mukaan ohjausvelvoitteen toteuttamisella ei myöskään olisi merkittäviä taloudellisia vaikutuksia ja se lisäisi koulutuksen järjestäjän hallinnollista taakkaa vain vähäisissä määrin. Tarkempaa selvitystä siitä, mihin tietopohjaan tämä arvio perustuu, ei ole olemassa. Asetusluonnoksen sanamuoto edellyttää kuitenkin jokaisen karsitun hakijan henkilökohtaista ohjausta. Tämän perusteella on pidettävä todennäköisempänä, että asetusluonnoksessa tarkoitetun ohjausvelvoitteen toteuttamisella olisi useille koulutuksen järjestäjille merkittäviä taloudellisia vaikutuksia ja siitä aiheutuisi huomattava hallinnollinen taakka.

Käsittely

Esteelliset: Daniel Sazonov

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö

Muutoksenhaku

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

14.01.2019

Asia/14

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää kaupungin lausuntoa luonnoksesta opetus- ja kulttuuriministeriön asetukseksi, joka koskee opiskelijaksi ottamisen perusteita ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa. Lausuntopyyntö on esityksen liitteenä ja asetusluonnos ja perustelumuu-
stio ovat luettavissa OKM:n internetsivuilla: <https://minedu.fi/lausuntokierrokset-ja-kuulemiset>.

Lausunnon antamisen määräaika on 14.1.2019. Lyhyestä lausunnonantaja-
ajasta johtuen asiaa ei ole ehditty käsitellä kasvatus- ja koulutus-
lautakunnassa. Kaupunginhallituksen lausunto on valmisteltu yhteis-
työssä kaupunginkanslian ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kes-
ken. Jotta lausunto ehtii opetus- ja kulttuuriministeriöön määräajassa,
asia on käsiteltävä tässä kokouksessa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
[maria.nyfors\(a\)hel.fi](mailto:maria.nyfors(a)hel.fi)

Liitteet

1 Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Tiedoksi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta